

Fakta om elefanter - lærervejledning

Når I besøger de asiatiske elefanter i Givskud Zoo, skal I fodre og muge ud ved dyrene. Undervejs får I en masse spændende viden om elefanterne.

Efter turen kan eleverne bruge det, de har lært, til at besvare så mange spørgsmål i skemaet som muligt. Nogle af svarene kan eleverne finde ved at læse skiltene på muren ved elefantanlægget. De sidste spørgsmål kan eleverne besvare med din hjælp eller vha. bøger eller internettet på skolen.

Når skemaet er udfyldt, kan I evt. diskutere følgende emner:

Hvorfor bliver elefanter nogle steder betragtet som skadedyr?

Hvordan gør elefanter nytte i naturen?

Hvorfor holder vi elefanter i zoologiske haver?

Hvis du vil have en geografisk vinkel på emnet, kan du lade eleverne undersøge i hvilke lande der lever henholdsvis afrikanske og asiatiske elefanter, og hvor naturtyperne regnskov og savanne findes.

Hvis I arbejder med truede dyr, kan eleverne undersøge hvor mange elefanter, der har levet i naturen, og hvor mange man regner med, at der er tilbage på nuværende tidspunkt.

Hvordan kan man se forskel på afrikanske og asiatiske elefanter?		Asiatiske elefanter	Afrikanske elefanter
	Ører:	Mindre ører	Store ører
	Stødtænder:	Hanner kan have store stødtænder. Hunner har små eller mangler stødtænder.	Både hanner og hunner har stødtænder.
	Fingre på snablen:	En finger	To fingre
	Størrelse:	Hanelefant: 2,7 m over skuldrene 4,5 tons	Hanelefant: 3,2 m over skuldrene 5,25 tons
Hvilken slags elefanter kan du se i GIVSKUD ZOO?	Asiatiske elefanter	Hvilken slags elefanter lever i naturen?	Asiatiske elefanter Afrikanske elefanter Afrikanske skovelefanter
Beskriv i hvilken slags natur der lever asiatiske elefanter? (find billeder på nettet)	Regnskov i Asien	Beskriv i hvilken slags natur der lever afrikanske elefanter? (find billeder på nettet)	Savanne I Centralafrika lever der også en lille bestand af skovelefanter
Hvad spiser de asiatiske elefanter i naturen?	Græs, urter, frugter, blade og kviste.	Hvad spiser de afrikanske elefanter i naturen?	Græs, blade, blomster og frugt i den frodige regntid. Kviste, bark og grene i tørtiden.
Hvad spiser elefanterne i GIVSKUD ZOO?	Hø, kraftfoder		

Hvor meget spiser elefanter i GIVSKUD ZOO?	Ca. 100 kg	Hvor meget spiser elefanter i naturen? (skilt)	100-200 kg.
Hvorfor spiser elefanter mere i naturen end de gør i en zoologisk have?	I naturen går elefanter 5 km i timen og de kan gå 30 km uden stop for at finde føde. I zoologiske have er elefanterne ikke nær så aktive, og derfor forbruger de mindre energi.		
Hvad vejer en efantlort? (vejes på dagen)	Vægt: ca. 7-800 g		
Hvorfor udnytter elefanterne kun 20 % af det de spiser, mens resten kommer ud som lort?	Der er mange ufordøjelige fibre i det, de spiser og derfor har de brug for at æde rigtig meget.		
Hvor lang tid bruger elefanterne på at spise i GIVSKUD ZOO?	Ca. 2 timer	Hvor lang tid bruger elefanter på at spise i naturen? (skilt)	Elefanter spiser 18 timer i løbet af et døgn (75 % af tiden).
Hvad gør GIVSKUD ZOO for at give elefanterne noget at lave?	Vi lægger bunker af græs og grene ind i anlægget, som elefanterne skal bruge tid på at spise. Vi graver æbler ned i anlægget, som elefanterne lugter sig frem til. Bunker med sand giver elefanterne mulighed for at udvise naturlig adfærd ved at kaste sand på ryggen. De store træstammer og sten giver elefanterne noget at klø sig op af. Søen er dyb nok til at elefanterne kan bade i den. De bruger den f.eks. også til at skylle sand ud af græstotter, som de spiser.		
Hvorfor bliver elefanter betragtet som skadedyr i naturen? (skilt)	Elefanter lever i store flokke og hver enkelt elefant har brug for meget føde. I sin søgen efter føde, kan elefanter rydde store områder med skov, plantage og marker. Derfor skyder man nogle steder de elefanter, der ødelægger markerne.		
Hvorfor er elefanter truede i naturen? (skilt)	I Afrika er elefanter hovedsagelig truede, fordi deres stødtænder er eftertragtede. I Asien er elefanter hovedsagelig truede fordi skovene ryddes. Desuden indfanges unger, som trænes og bruges som arbejdselleanter. Det kan være i forbindelse med skovarbejde, hvor elefanterne slæber tunge stammer ud af skoven. Det kan også være i forbindelse med turisme, hvor turister få mulighed for at ride på elefanter. Ved indfangning af elefantunger, bliver moren og andre flokmedlemmer ofte dræbt.		
Hvorfor er elefanter nyttige i naturen?	<ul style="list-style-type: none"> • Mange træer er afhængige af at elefanter spiser deres frugter. Først når frugten har været gennem elefantens fordøjelsessystem, kan frøene spire. • I den asiatiske regnskov skaber elefanterne lysåbninger i skoven, hvor nye planter kan spire og danne grundlagt for et rigt dyreliv, som ikke trives i den tætte og mørke skov. • På savannen i Afrika nyder antiloperne godt af, at elefanterne kan fordøje gammelt, sejt græs. Når elefanterne har spist i et område, vokser græsset igen. Det nye græs er mere næringsrigt og ikke så sejt, som det gamle græs. Dette græs kan antiloperne, som tygger drøv 		

	<p>bedre spise, og derfor følger mange antiloper elefanterne på deres vandring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • På savannen bruger elefanterne deres stødtænder til at grave efter vand. Disse vandhuller bliver besøgt af en lang række andre dyr. • Elefantlort er god gødning for vegetationen, men det er også levested for f.eks. gødningebiller, som lægger sine æg i elefantlort, hvorefter larverne æder lorten for at vokse. Der er også en række fugle og aber, som finder føde så som plantefrø og insekter i elefantlort. • En elefantsti kan fungere som et brandbælte. Derved kommer savannen til at fremstå som en mosaik af naturområder, som er udviklet forskelligt. Dette giver større variation og overlevelsesmuligheder for dyr og planter. <p>(En flok afrikanske elefanter har brug for ca. 750 km², hvis der er rigelig med føde og vand. Leveområdet kan være dobbelt så stort, hvis der er knaphed med føde.)</p>
<p>Hvorfor holder vi elefanter i zoologiske haver?</p>	<p>Tilbage i historien var zoologiske haver et sted, hvor mennesker kunne opleve fornøjelse og spænding ved at se eksotiske dyr, som de aldrig havde oplevet før. I 1970'erne blev man mere og mere opmærksom på, at verdens dyreliv var under pres og at flere og flere arter stod i fare for at blive udryddet. Samtidig oplevede de zoologiske haver en voksende opmærksomhed omkring, hvordan vi holder dyr i zoologiske haver. Som et resultat begyndte de zoologiske haver et tættere samarbejde omkring at få dyr i fangenskab til at trives og yngle, så vi kan bevare dyrene i zoologiske haver og formidle viden om deres levevilkår og status i naturen. Givskud Zoos vigtigste formål er formidling. Derefter kommer bevaring og forskning i nævnte rækkefølge.</p>